У пошані до піонерів - лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5387

РІК LXXVII. Ч. 192. ЧЕТВЕР, 22-го ЖОВТНЯ 1970 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 22, 1970 No. 192. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 21-го жовтня 1970 р.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ РИЧАРД НІКСОН ТА ЙОГО НАЙБЛИЖЧІ СПІВРОБІТНИКИ ПОВАЖНО ЗАНЕПОКОЄНІ швидким розвитком і розбудовою нуклеарної потуги СССР. Американська нуклеарна стратегія полягала дотепер на тому, що ЗСА мали велику перевагу в стратегічній зброї і Совєтський Союз добре про це знав та не міг би наважитись на несподіваний нуклеарний удар, бо негайна відповідь ЗСА завдала б йому страшного знищення. Однак, тепер ця оборонна доктрина ЗСА захиталась, бо Совєтський Союз далі з великою швидкістю розбудовує все необхідне для нуклеарної атаки. В урядових американських колах не рахуються з можливістю совєтської нуклеарної атаки на ЗСА, але здають собі справу, що Москва почне провадити з позиції сили ще більш агресивну закордонну політику.

ПОСАДНИК МІСТА НЮ ЙОРКУ ДЖАН ЛІНДЗІ ВИСТУПИВ З ПІДТРИМКОЮ КАНДИДАТІВ У НАСТУПНИХ ВИБОРАХ: демократа Артура Ґолдберґа на губернатора стейту Ню Йорк, і демократа - ліберала Б. Петерсона — на заступника губернатора. Ліндзі сказав, що обидва кандидати, на його думку, в промовах зробили найбільші зобов'язання - обіцянки змагатись за прогресування міст. Ліндзі, виступаючи перед журналістами в Ґрейсі Меншен, признався, що його рішення було „дуже важким". У свою чергу, губернатор стейту Нелсон Рокефелер назвав „абсурдом" заяву Джана Ліндзі, нібито він, Ліндзі, поставив принципи вище політики, підтримуючи кандидатуру Ґолдберга. Рокефеллер сказав також, що він очікував подібного кроку від Ліндзі.

КОЛИШНІЙ ВОЯК АМЕРИКАНСЬКОЇ АРМІЇ У В'ЄТНАМІ ПОСВІДЧИВ НА СУДІ в Форт Гуд, що він бачив, як підсудні Келлі і Мічелл штовхали старих, жінок і дітей у селищі Мілай у Південному В'єтнамі в рів, а потім їх розстрілювали. Два інші свідки на тому воєнному суді заявили, що вони бачили, як стріляв лише мол. ляйтенант В. Келлі.

ПОЛІЦІЯ В КЕНТІ, ОГ., ЗААРЕШТУВАЛА вже чотири особи з усіх 25 обвинувачених за вчинення заколоту в Кентському стейтовому університеті в травні ц. р. Під час того заворушення вояки Національної Ґвардії вбили чотирьох студентів. Між заарештованими є провідник студентської групи та професор соціології з того ж університету. Один із заарештованих за заколот виявився взагалі не студентом.

ДРУЖИНА ПРЕЗИДЕНТА НІКСОНА ЗАКЛИКАЛА В ДІТРОЙТІ ВИБОРЦІВ голосувати за кандидатуру республіканця Джорджа Ромні до Сенату. Звертаючись до виборців, вона сказала, що американські жінки повинні більше цікавитись політичними справами.

ПРЕЗИДЕНТ МЕХІКО ГЕНЕРАЛ ЛАЗАРО КАРДЕНАС ПОМЕР, проживши 75 років. Він був президентом Мехіко від 1934 до 1940 року та був дуже популярний між населенням країни.

У СВІТІ

ПАПА ПАВЛО VI ПРОМОВЛЯВ до 150-ох італійських лікарів, що їх прийняв на спеціяльній авдієнції, та закликав духовників і лікарів, роб стояли у першому ряді борців проти зловживання наркотиками. Папа твердив, що лікарі, які найкраще знають шкідливість наркотиків для життя і здоров'я людини, повинні якнайактивніше боротися проти наркоманії, освідомлюючи своїх пацієнтів, родини і широкі кола суспільства.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ЕМІЛЮ КОЛЬОМБО ВІДКЛИКАВ в останній хвилині заплянований виїзд до Ню Йорку на сесію Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй з уваги на гостру боротьбу, яку в італійському парляменті веде скрайня лівиця проти запропонованих урядом радикальних засобів проти інфляції, а також з уваги на загрозливу ситуацію в Калябрії, куди вислано військо для присмирення місцевих заворушень. Кольомбо обіцяв був президентові Ніксонові 28 вересня ц. р., що він приїде до Америки, але мусів залишитися, щоб рятувати свій 10-тижневий уряд, якому загрожує упадок.

В ІРЛЯНДІЇ ЗАКІНЧИВСЯ 22-тижневий страйк банків: страйкували 6.800 банкових службовиків, внаслідку чого 900 банків і їх відділи були закриті. Припускають, що треба буде кількох тижнів праці в надобов'язкові години, щоби впорядкувати всі справи, які накопичились в часі страйку. Службовикам призначено підвишку.

У РИМІ ВІДБУДЕТЬСЯ осінню цього року Синод католицьких єпископів, на якому головною темою буде „Духовенство у теперішній світовій ситуації". Дебати будуть стосуватися в головній мірі — примусового целібату для римо - католицьких духовників, проти якого існує поважна внутрішня опозиція в Католицькій Церкві.

У БРЮССЕЛІ ВІДБУВАЄТЬСЯ міжнародна конференція в справах очищення повітря й води. Фахівці звернули увагу, що за 10 років буде стільки автомобілів в усіх розвинених країнах світу, що коли до того часу не винайдуть іншого погону, як спалюваної газоліни — настане гостра загроза для життя і здоров'я людей.

СОВЄТИ ПОВЕЛИ КАМПАНІЮ проти присуду турецького суду, який звільнив двох литовців, що схопили були совєтський пасажирський літак та примусили його приземлитися на турецькому летовищі Трепізонду. Офіційний комунікат ТАСС-а недвозначно погрожує погіршенням совєтсько - турецьких відносин, якщо Туреччина не видасть Совєтам двох „бандитів". Совєтські власті мобілізують „масові протести" робітників та інших підчинених партії організацій і станів.

У ПІВДЕННО - АФРИКАНСЬКОМУ СОЮЗІ ЗАГОСТРЮЮТЬСЯ расові відносини внаслідку поліційного масового видалювання з „білих" міст муринських жінок. Чорним мужчинам дозволяють там жити, бо вони потрібні, як робітники в промислі й торгівлі. Внаслідку — побільшується число розірваних подруж. Все одно — не вдаються заходи зберегти „білими" визначені для білих міста, бо з-посеред 15-ти мільйонів чорних живе в „білих" місцевостях круглo 8 мільйонів чорних.

ЯПОНСЬКИЙ УРЯД ПРОГОЛОСИВ заяву, що Японія не продукуватиме далекосяжних ракет, ані атомової зброї ні будь-яких інших родів офенсивної стратегічної зброї, а тільки зброю задля оборони проти можливої ворожої агресії. Багато японців, а також американські керівні кола, сприяють ревізії японської конституції, яка забороняє Японії втримувати сильну армію.

Похорон Ляпорта в Монтреалі відбувся під охороною поліції і війська

РОДИНА ВБИТОГО ВИКРАДАЧАМИ ЛЯПОРТА

На фото: Пані Джулієт Ляпорт (посередині) та Франсуаз Ляпорт, мати і вдова міністра праці й іміґрації Квебеку П'єра Ляпорта, що був викрадений 10 жовтня і вбитий в суботу 17 жовтня боївкою „Фронту за визволення Квебеку". З лівого боку: донька Ляпорта Клер і за нею її сестра Джоен.

Монтреаль, Канада. — Заупокійні відправи і похорон викраденого і вбитого членами однієї із клітин „Фронту за визволення Квебеку" міністра праці й іміґрації квебецького уряду П'єра Ляпорта відбулися тут у вівторок 20 жовтня ц. р. під посиленою охороною війська й поліції. Околиця церкви Нотр Дам була замкнена вже на дві години перед початком похоронних обрядів, у яких взяли участь прем'єр Трудо й інші члени федерального уряду Канади, члени квебецького уряду під проводом прем'єра Бурасса і 60 членів парляменту, в тому майже всі посли із Квебеку. Перед похороном поліція перешукала церкву й усю околицю з допомогою поліційних собак. На вимогу вдови й родини вбитого Ляпорта похоронні відправи були короткі і на цвинтар супроводила труну покійника тільки родина. Публіка й журналісти були виключені від участи в похороні і могли спостерігати його перебіг тільки з-поза поліційних кордонів. Заупокійну Службу Божу правили кардинал Моріс Рой із Квебеку й архиєпископ Монтреалю Пол Ґреґуар. Велику Британію репрезентував британський високий комісар в Оттаві Пітер Т. Геймен, ЗСА — діючий генеральний консул Гаррисон В. Бирджесс. Згідно з поліційними повідомленнями цього останнього плянували викрасти сепаратисти з „Фронту за визволення Квебеку" в червні ц. р. Про долю викраденого ними Кросса нових вісток немає. В урядових колах думають, що він живе і що його тримають, як закладника, більш помірковані члени фронту.

Громико зголосився на нараду з Ніксоном

Вашингтон. — Совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико просив державного секретаря Вілліяма Роджерса під час їхньої зустрічі в минулий понеділок, щоб той влаштував йому авдієнцію у президента Ніксона і Президент погодився: його нарада з Громиком була визначена на четвер 22-го жовтня, передбачивши для неї одну годину. Роджерс заявив, що він не знає, чи Громико має листа до Ніксона від совєтського прем'єра Косиґіна та що взагалі Громико хоче сказати Ніксонові. Дві довгі наради між державним секретарем Вілліяном Роджерсом і Громиком не дали в справах В'єтнаму і ізраїльсько-арабського конфлікту ніяких позитивних вислідів. Зате у справах совєтської морської бази на Кубі та Західного Берліну буцім-то прийшло до деякого злагіднення, бо Громико заявив, що Совєти не будують ніякої власної бази на Кубі і що західня сторона „зле зрозуміла" совєтського амбасадора під час переговорів з ним у Західньому Берліні, наче б той вимагав відкликання з Західнього Берліну всіх західньо-німецьких установ, як передумову для дальших нарад. Американська розвідка передає, що з Куби від'їхали совєтські кораблі. Наради в справі Берліна будуть продовжуватись — без ніяких передумов — з початком листопада. Коментатори припускають, що В'єтнам і Близький Схід будуть головними темами розмови Ніксона з Громиком і що Р. Ніксон кластиме натиск на конечність співпраці ЗСА і СССР у ліквідації тих двох конфліктів.

В Каліфорнії вимордувано цілу родину із п'яти осіб

Санта Круз, Каліфорнія. — Невідомі злочинці вбили у вівторок 20 жовтня ц. р. пострілами з револьверів багатого очного хірурга д-ра Віктора М. Ота, його жінку Вірджінію, двох синів 12-річного Деррика й 11-літнього Таґґарта і секретарку лікаря 38-літню Дороту Кадваллядер. Залишилися живими тільки дві доньки Оґтів — 18-літня Тавра та 15-літня Елізабет, які в той час були у школі. Душогубство виглядає на екзекуцію, бо усі загинулі були пов'язані і вбиті пострілами в потилицю. Після того злочинці покидали їхні тіла в басейн на подвір'ї дому і сам дім підпалили. Деякі із жертв цього душогубства мали зав'язані очі. Забране злочинцями одне із авт лікаря було знайдене незабаром на одному з шляхів яких двадцять миль від місця злочину, поблизу кемпусу Каліфорнійського університету. Покидаючи авто, злочинці його підпалили. Д-р Оґта, що його батьки були японцями, народився і виріс у Монтані в ЗСА. Медицину закінчив у Нортвестерн Університеті.

Д-р Б. Футей очолює групову виборчу кампанію в Огайо

Клівленд. — Д-р Богдан Футей, головний радний УНСоюзу, найменований на голову передвиборчої кампанії серед національних груп за вибір республіканця Роджера Клавда на губернатора стейту Огайо. На голову такої кампанії серед українців найменований д-р Юрій Кульчицький.

В РИМІ ПОЧАЛАСЯ ВІДНОВА ЦЕРКВИ СВЯТИХ СЕРГІЯ І ВАКХА ТА ЗАБУДУВАНЬ

Рим. (УПБ) — На весні цього року, по довготривалих заходах, вдалося Блаженнішому Верховному Архиєпископові Кир Йосифові набути одну з незвичайно цінних українських церковних пам'яток в Римі, церкву свв. Сергія і Вакха враз із приналежними до неї забудуваннями. — Тим самим привернено давній правний стан цього важливого, так з точки зору минулого Української Церкви, як і з уваги на дальші перспективи цієї установи в майбутньому, — об'єкту. З цією пам'яткою в'яжеться майже чотириста років історії Київсько - Галицької Митрополії, її зв'язків з Римським Апостольським Престолом, від часів привернення єдности Української Церкви з цим Престолом аж до наших днів.

Церква і будівля, передані на початку XVII-го століття Апостольським Престолом на власність Київським митрополитам, були осідком постійних представників Київських, пізніше Галицьких митрополитів, отже, представників Помісної Української Церкви при Апостольському Престолі. В Колеґії, яка пізніше створилась при цьому осередку, виховувались кандидати монашого і світського духовенства. У підземеллях церкви похоронено цілий ряд представників Києво - Галицьких Митрополитів і видніших постатей Української Церкви; між ними знаходяться там і тлінні останки Київсь-

(Закінчення на стор. 4-ій)

В Україні продовжується вандальське нищення культурних пам'яток

„Вісті з Риму", інформуючи про віднову набутих Верховним Архиєпископом Йосифом Сліпим церкви св. Сергія і Вакха, цитують уривки із неопублікованих ще писань з січня 1970 року заарештованого тепер знову большевиками Валентина Мороза про продовжування вандальського нищення пам'яток української культури совєтським режимом. Валентин Мороз писав:

„Є мільйони людей з вищою освітою, які все знають, але нічого немають, нічого святого... В людини гепертрофно розвивають технічну функцію за рахунок духовної, і це чомусь-то називають прогресом...

Дехристиянізація, колективізація, індустріялізація, масове переселення з села в місто, все те було невиданим в історії України знищенням українських традиційних структур, чого катастрофічні результати проявились ще далеко не повністю.

В листопаді 1969 р. три невідомі, в мундурах міліції, зайшли до Успенської церкви у Львові; винесли старинні книги на подвір'я і спалили. Знову спалили! знову українські цінності... В 1969 році у Жидачеві Львівської области скинули при будові автостанції з висоти восьми метрів дерев'яне Розп'яття з XV століття, найстарше на Україні. Кожного року на весінніх ярмарках в Косові банди т. зв. „активістів" б'ють

(Закінчення на стор. 4-ій)

Комуністичний Китай не визнає принципів Об'єднаних Націй

Об'єднані Нації. — Комуністичний Китай не визнає принципів чартеру Об'єднаних Націй і своїм характером та своєю політикою не годиться, щоб прийняти його до тієї міжнародної установи — твердив віце-президент і прем'єр Вільного Китаю з осідком на Тайвані (Формозі) у своїй промові на Генеральній Асамблеї ОН в минулий вівторок 20 жовтня ц. р. Він цитував заяви Мао Тсе-тунга, Ліна Піяа, вийнятки з китайської комуністичної конституції й різних інших документів, на доказ, що Комуністичний Китай змагає до загальної революції в Японії, західніх европейських країнах, в усіх американських державах та всіх азійських і африканських країнах, активно підтримуючи тамошні підривно-революційні сили. На цій підставі промовець ставив під знак запиту логіку і раціональність приймання до Об'єднаних Націй державу, яка стоїть не за міжнародний мир, а за революцію, війни і заколот у всьому світі. Коментатори звертають увагу, що той виступ представника Вільного Китаю стояв у зв'язку із зростом голосів у користь прийняття Комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй. Між іншими — деякі африканські держави із так званого французького бльоку, які раніше голосували постійно проти прийняття Комуністичного Китаю — тепер голосуватимуть „за", — так само Маляйзія заявилася „за", а визнання Канадою Комуністичного Китаю ставить ту державу впереді тих, які раніше голосували „проти", а тепер голосуватимуть „за".

Єгипет і Ізраїль не поступаються з своїх становищ

Ню Йорк. — Ізраїльський прем'єр Голда Меїр заявила ще раз, що Ізраїль не відновить мирових розмов з Єгиптом за посередництвом шведського дипломата Гуннара Яррінґа, поки Єгипет не приверне в смузі Суезького каналу стану з-перед 7 серпня ц. р., коли-то проголошено воєнне перемир'я, — знову ж новий єгипетський президент Анвар ель-Садат заявив, що Єгипет готов зменшити число своїх протилетунських ракет, коли Ізраїль зменшить число своїх укріплень над Суезьким каналом, але зрештою, не відтягне з Суезької смуги ні одної ракети. Анвар ель-Садат потвердив теж попередню заяву єгипетського міністра закордонних справ, що Єгипет погодиться на продовження воєнного перемир'я поза дату 7 листопада, коли Ізраїль повернеться до мирових переговорів за посередництвом Гуннара Яррінґа. Таким чином становища Ізраїлю і Єгипту є настільки взаємосуперечні й непоступливі, що нема виглядів на замирення між тими двома сторонами в передбаченій майбутності. Названий єгипетський президент дав обширне інтерв'ю С. Л. Золцберґові з „Н. Й. Таймсу", в якому, між іншим, ствердив, що коли б ЗСА не підтримували Ізраїлю, то можна було б дійти до замирення на Близькому Сході „за 24 години" і що підтримування Ізраїлю Америкою є єдиною причиною поганих відносин між Єгиптом і ЗСА. Ізраїльський міністер закордонних справ Абба Ебан заявив в Єрусалимі, що Ізраїль не визнає зобов'язуючою для себе ніяку постанову, яку — без згоди Ізраїлю — прийме Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй в справі Близького Сходу.

ЗАВЕРШЕНО ПІДГОТОВУ ДО ЮВІЛЕЙНИХ ІМПРЕЗ З НАГОДИ 30-РІЧЧЯ УККА

Філядельфія. — Цієї суботи і неділі, 24 і 25 жовтня, тут відбудуться великі ювілейні імпрези з нагоди 30-річчя УККА, підготову до яких уже завершено. Відбудеться три імпрези: День Українського Спортовця на площах Олней Гайскул при Фронт і Денкенон вулицях в суботу, 24-го жовтня, від год. 10:30 рано до 3-ої по полудні; того ж дня о год. 5.30 вечора в Тавн Гол при 150 Брод вулиці відбудеться Фестиваль Української Пісні і Танку, а в неділю, 25 жовтня, в балевій залі готелю „Бенджамін Франклін" о годині 6-ій вечора відбудеться Ювілейний Бенкет, на якому промовлятимуть: директор Інформаційної Агенції ЗСА Френк Шекспір, лідер республіканців у Сенаті ЗСА сенатор Ю. Скат та інші видатні американці. З українців промовлятимуть: адв. Іван Панчук, президент КУК о. д-р Василь Кушнір, президент УККА проф. д-р Лев Добрянський та президент Секретаріяту СКВУ Йосип Лисогір. Проводитиме бенкетом віце-президент УККА о. шамб. Мирослав Харина. Господарем усіх імпрез буде очолюваний д-ром Іваном Скальчуком місцевий Відділ УККА. У мистецькій програмі бенкету виступлять оперові співаки Галина Андреадіс та Лев Рейнарович. Під час бенкету будуть відзначені окремими грамотами члени першої Екзекутиви УККА Роман Слободян, Василь Шабатура, Теодор Миник д-р Володимир Галан, пані Олена Лотоцька та професор Олександер Грановський і співосновники УККА адв. Іван Панчук та суддя Марсел Ваґнер. Того ж дня в українських католицькому і православному катедральних храмах будуть відправлені Архиєрейські Святі Літургії на інтенцію українського народу.

Френк Шекспір

Фестиваль пісні й танку

Фестиваль української пісні і танку відбудеться, як згадано, в суботу, 24 жовтня, о год. 5:30 вечора в Тавн Гол. Фестиваль відкриє вступним словом голова місцевого Відділу УККА д-р Іван Скальчук. Чоловічий хор „Прометей" з Філядельфії, відспіває дві пісні. Танцювальний ансамбль при Осередку СУМА в Ню Йорку під керівництвом хореографа Олега Ґензи відтанцює „Гуцулку". Марта Кокольська-Мусійчук — виконає три сольові пісні. Доповідь виголосить проф. д-р Григор Лужницький. Опісля відбудеться відзначення Крайових Організацій, ініціяторів створення Українського Конгресового Комітету Америки в 1940 році. Будуть відзначені: УНСоюз, УРСоюз, „Провидіння", УНПоміч, ОДВУ, Ліга Української Католицької Молоді, МУН, Організація Оборони Лемківщини, Союз Гетьманців Державників, Український Золотий Хрест та Стрілецька Громада. По церемонії відзначення, на закінчення першої частини Фестивалю, виступить хор „Кобзар" з Філядельфії під диригентурою д-ра Антона Рудницького.

Другу частину програми зачнуть „Жайворонки" — дівочий хор Осередку СУМА в Ню Йорку під диригентурою інж. Романа Степаняка. Опісля слідуватимуть танки, виконані танцювальними групами Осередків СУМА в Ню Йорку і Філядельфії. На закінчення виступлять злучені хори: „Думка" та ім. митр. А. Шептицького з Ню Йорку, хор церкви св. Івана Хрестителя з Нюарку, хор „Боян" — з Елизабету, і Перт Амбою, та „Прометей" з Філядельфії. Разом виступлять понад 300 співаків під диригентурою відомого композитора проф. Андрія Гнатишина з Відня, при співучасті солістів Марти Кокольської-Мусійчук і мґра Осипа Стецури.

Тисячі осіб оплескували виступи українського хору і танцюристів на Фестивалі в Ню Йорку

Ню Йорк. — В неділю, 18-жовтня, в Центральному Парку при 72-ій вулиці відбулося закінчення Фестивалю Національних Груп, що його влаштував Департамент для справ культури у співпраці з Департаментом парків під протекторатом меййора міста Ню Йорку. Цей Фестиваль тривав повний тиждень і в ньому виступали в тому часі мистецькі сили 50 різних національних груп. В недільній програмі Фестивалю репрезентували українців два ансамблі: дівочий хор „Жайворонки" осередку СУМА з Ню Йорку в складі 50 осіб під диригентурою Романа Степаняка із фортепіяновим супроводом Тараса Левицького та із солістками Валею Жила- Наливайко і Мартою Степаняк-Кокольською і танцювальний ансамбль осередку СУМА з Ню Йорку „Верховинці" під керівництвом Олега Ґензи.

Виступам обох ансамблів прислухалися та приглядалися понад 7,000 осіб, зібраних на згаданій площі Центрального Парку. Глядачі з особливим захопленням прийняли фінал виступу танцювального ансамблю, в якому українські танцюристи виконали бравурного гопака. Точки цілої української недільної програми заповідала і вияснювала приявним англійською мовою конферансьє Марта Степаняк-Кокольська.

У Ґлен Кові помер св. п. о. Рафаїл Райнборн

Ґлен Ков, Н. Й. — У понеділок, 19-го жовтня, тут у манастирі Отців Василіян помер нагло на удар серця св. о. о. Рафаїл Райборн, ЧСВВ, проживши не повних 30 років. Покійний був шкотського роду, але бездоганно володів українською мовою. Народився 1-го листопада 1940 року, теологічні студії відбув у Канаді і Рим та був ординований 8-го грудня 1968-го року в Дітройті. Перебуваючи в парафії о. Федоровича в Дірборні, Покійний так одушевився українським обрядом, що вступив до Чину СВВ, щоб у цьому обряді служити Богові. Після єрейських свячень був катехитом у школі Непорочного Зачаття ПДМ в Гемтремку, дописував до українських часописів. Тіло Покійного перевезено до Дітройту, де живе його мати і там цієї п'ятниці з церкви Непорочного Зачаття відбудуться єрейські похорони.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢
Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Відповідальність професорів

Спеціяльна лава присяжних, що складалася з 15-ох громадян міста Кенту в Огайо, проголосила 16 жовтня ц. року одноголосно обвинувальний акт, в якому виправдала національних ґвардистів, що 4 травня ц. р. застрелили чотирьох студентів - демонстрантів, і головну вину за ті заворушення приписала університетській адміністрації, професурі та студентам. Зокрема, згадано в тому акті професорів, які використовують викладові залі для критикування державних установ згідно з своїми радикальними поглядами. Один професор — сказано там — дійшов у своїй діяльності до того, що осмішував перед студентами одного їх колеґу, який обороняв американський прапор.

В Кентському стейтовому університеті арештовано і звільнено за кавцією професора, що навчав студентів, як робити так звані „коктейлі Молотова". В Ратґерському університеті в Ню Джерзі був професор, який одверто заявляв, що він був би радий перемозі В'єтконгу. В Каліфорнійському університеті довга суперечка йшла довкола особи професора філософії Анджелі Дейвіс, яку недавно арештували як причетну до стріляння в суді, в якій згинули чотири особи, між ними суддя. В Гантерському коледжі в Ню Йорку один професор брав активну участь в студентській демонстрації, під час якої обкидувано президентку коледжу найпоганішими лайками. Очевидно, на тлі кількадесятитисячної маси професорів — це винятковi випадки. Проте, ці випадки характеристичні для тієї атмосфери, в якій затрачується поняття — яке, властиво, завдання професорів.

Академічна свобода слова — святий закон наукової та високошкільної праці. Алеж високі школи — це святині науки, це терен защеплювання молодим людям знання вищого ступня. Професор мусить бути прикладом для студента — своїм знанням, своїм етичним станом і своєю поведінкою. Згадане вгорі обвинувачення лави присяжних в Кенті повинно причинитися до відполітизації високих шкіл. Воно є голосною пригадкою членам професорських зборів, щоб вони, разом з університетською адміністрацією і вдумливими керівниками студентських організацій, дбали за спокій, потрібний для гідного навчання.

„Перетоплювальний котел"

У Центральному Парку, на 72-й вул. в Ню Йорку відбувся двотижневий Народний Фестиваль з виступами 40 національних груп, 24 кіосками національної різноманітної кухні, з піснями й танцями, в тому числі й українців, яких вітали щирими оплесками японці, шведи, ірляндці, арґентинці... Першої неділі, на початку фестивалю до парку прибув посадник 8-мільйонового Ню Йорку, Джан Ліндзі. Звертаючись через голосник до десятків тисяч людей у барвистих народних строях сливе всього світу, він сказав, що в минулому Ню Йорк вважали „перетоплювальним кітлом", але — у минулому. Посадник Ню Йорку, людина, яка керує життям міста, що є значно більшим від багатьох держав на світі, сказав, що „сила нашого міста збільшується, коли в ньому виростають нові клітини окремих культур і традицій. Найбільш стабільним є наше місто в тих районах, де зберігається традиційний одяг, традиційний стиль життя".

Мозаїка народів, мов та культур існує не лише в Канаді. В Америці вона починає набирати ще більше окреслених форм. Вже не тільки американці еспанського походження чи українського роду, а й французького, шведського, польського та багатьох інших домагаються, наприклад, федеральної і стейтової допомоги для своїх парохіяльних шкіл, домагаються уваги від федерального та стейтових урядів до справ етнічних мов і культур. Нині Америка — це вже не „айриш"-ірляндець чи англо-сакс, а сотні народів, які творять американську мозаїчну націю. Американські негри заявляють, що вони не хочуть розтоплюватися в загальному казані, а хочуть бути таки американськими неграми, з своїми, притаманними їхній расі рисами — на повних правах і з білими співгромадянами.

Теорія космополітів - безбатченків з їх „перетоплювальним казаном" зазнає поразки не тільки в Ню Йорку чи в Америці, а й у всьому світі, бо всі народи стремлять до власної державної незалежности, а не до „понад-уряду". Лише в СССР і в червоному Китаї далі намагаються „зливати нації" на користь панівної нації — продовжують політику ґеноциду.

В. Ткач

ЗАПОБІГАННЯ ПЕРЕД МОСКВОЮ

У той час, як американський президент Ніксон, подорожуючи по Европі, висловив пересторогу для всіх тих, хто занадто захоплюється перспективами „відпруження" між Заходом і Сходом, а невдовзі після того державний секретар Роджерс вичислив мотиви, які змушують уряд ЗСА з недовір'ям ставитися до нібито миролюбних намірів Москви, — в той самий час західньонімецький канцлер Брандт продовжує боронити свою східню політику всебічної співпраці з СССР, а французький президент Помпіду відбув тижневу подорож по СССР, де його приймали з королівськими почестями і де він провадив важливі політичні розмови з володарями Кремлю — Брежнєвим, Косиґіним і Подгорним.

Чому Помпіду саме тоді вважав за потрібне відбути подорож до СССР? Перші коментарі деякої европейської преси були такі, що в цьому жесті Помпіду вбачалося певне запобігання перед Москвою: після підписання німецько - совєтського договору французький уряд бажав, мовляв, нагадати про себе в Москві і підкреслити той факт, що Франція перша із західньоевропейських країн пішла на тісніші взаємовідносини з СССР і що вона не хоче втратити того, чого досягла, головно в торговельній площині, у цих взаємовідносинах. Отже, коментувалося цю подію, як певну конкуренцію поміж Францією і Західньою Німеччиною. Виходило б, значить, що Франція, будучи занепокоєна можливим зближенням поміж Бонном і Москвою, що крило б у собі небезпеку для цілої Західньої Европи, замість того, щоб стримувати „запал" деяких німецьких кіл щодо можливостей співпраці в СССР, навпаки, намагається довести совєтам, що і вона, Франція, готова тісно співпрацювати з Москвою, а тому цій останній не дуже то й треба занадто заанґажовуватися із Західньою Німеччиною... Отже — політика запобігання перед СССР?

Перші відомості про перебіг подорожі Помпіду і про його розмови з совєтськими достойниками, здавалося, цілком підтверджували такі погляди. Помпіду, який, до речі, відвідав деякі туркестанські республіки, але не заїхав, як його попередник де Голль, до Києва і не мав там нагоди згадувати про королеву Франції Анну Ярославну, з не меншим притиском, як його совєтські господарі і совєтська преса, говорив про „традиційні" приязні відносини поміж Францією і Росією та СССР. Варто занотувати й підкреслити деякі речі, а саме: деяка поступливість Помпіду в справі Берліну вбік бажань Москви; його згода, хоч із застереженням „дбайливої підготови", на т. зв. европейську конференцію безпеки, якої так прагнуть совєти і з поміччю якої вони мріють усунути „впливи" ЗСА в Европі, а разом з цими „впливами" усунути з европейського терену й американські дивізії; повна згода на тісну господарську співпрацю, в тому числі на участь французьких підприємств у допомозі совєтській індустрії, а при цій, очевидно, передумові й повне схвалення совєтсько - німецького договору, що його уклав уряд Брандта; досить виразні натяки на те, що Франція, а з нею і вся Европа, не збирається використовувати у своїх інтересах совєтсько-китайський конфлікт, а, навпаки, готова підтримати зусилля СССР остаточно опанувати азійські простори Далекого Сходу, при чому можна вважати, що візита Помпіду в туркестанських республіках, які межують з Китаєм, мала б підкреслити це просовєтське наставлення Франції у відношенні до Китаю. Рішення про „реґулярні консультації" міністрів закордонних справ Франції і СССР та про „автоматичні контакти" урядів обох країн у випадку міжнародних криз — також нібито підтверджували далекосяглу догоду поміж Помпіду і його кремлівськими співрозмовниками.

Той факт, що президент Ніксон відвідав Італію, Югославію, Еспанію, Англію, але не затримався ані в Бонні, ані в Парижі, европейська преса коментувала, як доказ певних розходжень поміж ЗСА з одного і Францією та Західньою Німеччиною з другого боку — якраз у справах оцінки нинішньої ситуації щодо стану взаємовідносин поміж Заходом і Сходом. Якщо це так, то висновки з такого стану мали б бути дуже неґативними для політики західнього світу: виходило б, що в той час, як політика ЗСА починає розуміти величезні, делікатно висловлюючись, труднощі щодо справи відпруження і порозуміння з СССР, такі західньоевропейські держави, як Франція і Західня Німеччина, вибирають шлях, так би мовити, мирного суперництва між собою щодо господарсько-політичної співпраці з СССР, отже, властиво, допомоги для СССР в розбудові її індустрії... щоб „доґнати і переґнати" Америку...

Частина західньоевропейської преси, висловлюючи своє занепокоєння відносно небезпечних ілюзій у Франції і в Західній Німеччині щодо можливостей співпраці з СССР, стверджує одночасно, що в такому розвиткові політики цих двох держав поносить свою вину й сама Америка, коли за президентури Кеннеді і його наступника плекалися ілюзії щодо політики й відпруження збоку Москви. Тому деякі політичні кола Франції й Німеччини вважали за потрібне „тримати кроку" з форсовним „темпом відпруження", що його взяли ЗСА. Однак, ці ж голоси преси вважають, що в цей момент Франція й Західня Німеччина мусіли б піти за американським прикладом відносно більш обережної о-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Теодор Терен-Юськів

УКРАЇНСЬКИЙ ПІЯНІСТ-ФЕНОМЕН

Яка це знаменна, важлива і пропам'ятна подія, що вперше в історії музики молодий український піяніст відкриває ґаля - концертом сезон чи не найкращої у світі симфонічної оркестри, нюйоркської Фільгармонії.

Як на святковий вечір квитки майже втроє дорожчі (15 дол.), проте всі місця випродані. Публіка вистроєна, настрій хвилюючий і повний дожидання.

Перша частина концерту, присвячена 200-річчю народження генія Л. Бетговена, включає дві його композиції: увертюру „Еґмонт" і 4-ту симфонію; друга частина належить нашому піяністові, що грає тричастинний, фортепіяновий концерт Рахманінова. Цей концерт, до речі згадати, виконано вперше в Ню Йорку 1909 року. Піяніст і композитор висловився про цей свій концерт, що він „створив його для слонів", тобто для піяністів - велетнів. Рахманінов так і не захотів по революції повернутись до большевиків (помер у Каліфорнії 1943 р.). Та це не перешкоджає большевикам уважати його тепер, як і баса Шаляпіна, за свого. Рахманінов написав дещо і на українську тематику, ось хоч би пісню до слів Шевченка „Минають дні".

Оркестрою на цім ґаля-вечорі дириґує відомий нюйоркський дириґент Л. Бернстейн. Не зважаючи на те, що фільгармоніки вернулися щойно з Японії, де ними захоплювалися, успіх по першій половині добрий, але без захоплення. Всі — видимо — в очікуванні піяніста.

Молодий красень, Слободяник появляється на сцені скромно, трохи не боязко. Та він недовго приготовляється: по двох точках оркестрового вступу кидається у вир музики. Атакує тони наспівно, з виразистим сентиментом, проте в початковій грі важкувато ще дошукатись його власної індивідуальности, тієї притаманної йому музичної мови, що робить його виконання таким відмінним від гри інших піяністів. До того ж в одному місці дириґент зам̀іцно атакує оркестрою і заглушує на момент соліста. Це була єдина помилка дириґента під час усієї гри нашого мистця. Бо коли в першій половині дириґування Бернстейна не визначалось нічим особливим, тепер, під впливом Слободяникової індивідуальности, він ніби перероджується і видобуває з оркестри стихійність, яка перед тим дрімала.

А Слободяник, коли дістається до каденції першої частини композиції, стає собою; гра його набирає зневе'я такої потуги, драматичности і переконливости, що це кидає на слухачів ніби чар якоїсь гіпнози. Оркестра мовчить, а рокотіння фортепіяна могутніє і полонить слухачів чимраз більше. Здається, що акорди Слободяника - чаклуна звучать куди грімкіше, як ціла оркестра.

Та ви здасте собі справу з того, що це далеко не саме фізичне звучання і технічна спромо́жність віртуоза справляє на вас таке величезне враження, а глибина його почувань і переживань, себто саме ота його власна інтерпретація, що надає композиції ориґінальности і вийняткового характеру. Він ще потужить собі ніжнопрозоро в адажіо другої частини, щоб у третій палким темпераментом, з поміччю отих чудових, довжених пальців вичарувати з мертвого інструмента кінцеву бурю музики.

Хто чув його трелі на цьому вечорі, той їх ніколи не зможе забути. Бо трелі інших піяністів - віртуозів — це або менше цікаві місця у їхній грі, або технічно блискуче виконане зубковання тонів; Слободяникові трелі — це зворушлива співучість, повна душевної снаги і ваблилвого чару. Його драматична поривистість зростає і могутніє із буревійним приспішенням темпу (престо) в закінченні композиції.

З останнім акордом публіка притьмом зривається із місць з оваційною експльозією оплесків та безперебійними вигуками: „браво, браво!" Успіх українського піяніста захватний і одноразовий: це справжній тріюмф. Та бо й учасники концерту, це публіка дуже добірна: піяністи, музики, вчителі гри на фортепіяні і взагалі представники культурно-мистецького світу. Довкруги тільки й чути: „Ай лайк гім", „сач е драматик піяніст", „ґрейт", „юнік".

Тому дуже тенденційно, а то й блазнувато виглядала по концерті критика відомого п. Шонберґа з „Ню Йорк Таймсу", буцімто Слободяник грав цей концерт у перкусійний спосіб, тобто джезово. Тоді, коли якраз інший критик („Ню Йорк Пост") особливо підкреслює, що Слободяник найвиразніше грав у стилі романтичнім. В дійсності в цьому концерті, що його український піяніст так блискучо і незабутньо вичарував, мала застосування романтика, а зовсім ніякісінька перкусійність, бо гру його знаменував в найвищій мірі драматизм інтерпретації.

А тепер про дещо менше імпонуюче, а то й пекучо трагічне. Слободяник уже вчетверте з величезним успіхом виступає в Ню Йорку. Проте, в реклямі цього мистця ви не зустрінете навіть натяку на те, що він — українець. Це куди гірше, як із реклямою кольоратурного сопрано Б. Руденко. Москва не тільки намагається не пустити ні одного слівця про його національну приналежність, вона безшабашно диктує йому програму і речі, що він має виконувати.

На прикладі саме Слободяника ще раз бачимо справжнє обличчя московського, драконівського шовінізму. Мистець, що його грою захоплюється світ, це не свобідна людина, а невільник Москви. Досі ця сама Москва не дозволила йому заграти ні одної нотки з української музики. А ми ж, мистці, знаємо душу мистця до глибини. Тому нікому й ніколи не повіримо, щоб справжній мистець бажав і міг утікати від себе самого, щоб він не мав заміру показати свого власного „я", душі і характеру народу, якого він є сином. Це ж бо рідне, це ж він самий, це ж саме його Україна. І ми віримо, що, не зважаючи на московську захланність, Слободяник одного дня таки промовить музичною мовою своєї батьківщини України — заграє нашу, українську музику. А заграє він її — напевно — прекрасно.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редаґує інж. Лев Яцкевич

ЕЛЕКТРИЧНИЙ КВІТ ПАПОРОТІ

Існує у нас, за народним віруванням, леґенда про те, що раз на рік, вночі під свято Івана Купала (Івана Христителя) цвіте в лісі папороть і приносить багатство тому, хто знайде її квіт.

Для людства цим квітом папороті стала електрична енерґія, що її популярно називають електрикою. Вона, з усіх форм енерґії, що їх людина запрягла до колісниці своїх потреб, є не тільки найбільш важливою, але й найбільш містерійною. Бо своїм корінням вона сягає до найглибших основ побудови матерії - електрону. Електрон є грецькою назвою янтаря (бурштину), з яким Талес з Мілету 2500 років тому робив електричні експерименти і від якого приватний лікар англійської королеви Єлисавети Ґільберт придумав назву для електричної енерґії.

Для пересічної людини нашої доби електрика починається і кінчиться в електричному залучнику, за доторком чи потиском якого вона з'являється в металевім провіднику в формі струменя електронів, готова до наших послуг. Якщо б ми, проте, раптом були позбавлені послуг модерної електричної сили, тоді все наше життя змінилося б докорінно.

Замість електричної жарівки ми мусіли б вернутися до газового світла, нафтової лямпи та сірників. Замість компресорового холодильника ми вживали б льодяної скриньки та були б залежні від щоденної доставки льоду. Замість пилосмока (вакуумклінера) ми вживали б старосвітських щіток та мітел. Ми були б відтяті від світу браком телефону та позбавлені найновіших вісток і розваги браком радіо і телевізії. У промислі ми мусіли б вернутися до послуг парової машини та вугільних печей.

Продукція електричного струму на промислову скалю почалася неповних 100 років тому, з винаходом електричного динама. Цей епохальний винахід був заснований на законі індукції, себто взаємодії магнетизму і електричної енерґії, що його відкрили незалежно один від одного Михайло Ферадей в Англії та Осип Генрі в Америці в 1831 році.

Електричне динамо, себто ґенератор електричного струму, складається зі статора і ротора. Статор вміщає в собі перстенево уложені електромагнети, а в роторі вмонтований цілий ряд замкнених мідних провідників. Коли обертати ротор зовнішньою механічною силою, тоді його мідні провідники перетинають магнетні лінії сил статора і вирощують електричний струм (на основі згаданого закону індукції). І навпаки, коли впровадити до динама електричний струм, ротор динама починає обертатися і діє, як електричний мотор.

Першу модерну електрівню змонтував Том Альба Едісон у 1882 р. в двоповерховім маґазиновім будинку на вулиці Перл в Ню Йорку. Постачала вона електричний струм до шести будинків, між ними до будинку Герольда та Дрекселя, де приміщувалися три театри-вар'єте. Ця електрівня складалася з 6 електричних ґенераторів постійного струму (змінний струм впровадив уперше Юрій Вестинґгавз), урухомлюваних 6-ма паровими машинами потужности 125 кінських сил кожна. Вона служила виключно для освітлення згаданих будинків жарівками, які Едісон удосконалив в 1879 р., заступивши вуглецеве волокно плятиновим дротиком. 106 електричних жарівок, що освітлювали ті будинки, створили сенсацію в Ню Йорку та в цілому світі. Для порівняння слід навести, що сьогодні в одному лише нюйоркському Сити Голі вмонтовано 15,000 електричних жарівок.

Колись люди міряли ступінь цивілізації народу кількістю зужитого на особу мила — в модерних часах ступінь цивілізації міряють кількістю кіловат-годин, зужитих на особу.

Ця цифра, головно в Америці, виявляє такий драматичний ріст, що продукція електричного струму не додержує ходи його запотребуванню, доказом чого є постійні обмежування електричного струму в певних годинах та щораз частіше переобтяження електричної мережі, або т. зв. „блекавтс".

Обід при світлі свічки дуже романтичний, але не в часі „електричного затемнення", коли автоматична піч в хаті (взимі) перестає діяти, елеватор задержується між поверхами, і поїзд собвею спиняється між зупинками.

Щоб уникнути переобтяження електричних мереж, американський електричний силовий промисл мусить збільшити свою продукційну поємність в найближчих 30 роках щонайменше в 10 разів. В американських електрівнях 80% електричного струму продукується під теперішню пору погоном парових турбін. Ті електрівні продукували в 1960 р. 600 більйонів кіловат-годин, сьогодні їх продукція зросла до 1.300 більйонів кіловат-годин, а потужність їх погінних рушіїв дорівнюється 270 мільйонам кіловатів.

Якщо зужиття електричної енерґії в Америці зроста-

(Закінчення на стор. 4-ій)

В УКРАЇНІ Й ПРО УКРАЇНУ

(5)

В.: Ця проблема мене також цікавила, коли я була в Україні, і про це я можу дещо сказати. Особисто я прийшла до висновку, що українцям в Україні, в основному, байдуже — є ми чи нас нема. Я вже сказала, що вони малощо цікавляться своїм національним життям, не те що нашим. Інформації про наші поселення, наше організоване життя, пресу, радіомовлення тощо вони мають. Про це інколи пише совєтська преса, публікуються книжки, де попри тенденційність є й дещо інформаційного матеріялу. Хто хоч трохи цікавиться, той слухає українські закордонні радіомовлення, в яких знаходить досить широкі інформації про українські поселення. Більшість, з ким я мала можливість говорити, знає про існування української еміґрації. Ставлення до нас, однак, наскільки я могла відчути, більш неґативне, ніж позитивне, бо ми „залишили батьківщину в руїні, а самі пішли в світи шукати добробуту..."

Але, здається, найкраще українцям в Україні відомі наша розсвареність, внутрішня боротьба, політичні конфлікти, брак єдности, бо це часто підкреслює їхня офіційна преса. Українці, які ще цікавляться нашим життям, уважають, що цим ми себе просто компромітуємо. Це власне й є причиною помітного зацікавлення Світовим Конґресом Вільних Українців, про який мені доводилося чути досить багато позитивного. Люди раді, що в нас дійшло до об'єднання громадських організацій. СКВУ вони вважають „єдиною не скомпромітованою ще українською установою", яка може мати загальноукраїнське значення. І я була вкрай здивована, коли мені сказали в Києві, що деякі туристи-українці ширять погану славу про СКВУ і про такі громадські організації, як КУК та УККА. На жаль, мені не подали прізвищ тих людей, щоб розпитати їх, з якою метою вони це робили.

П.: Нав'язуючи до всього того, що ви щойно сказали, ми хотіли б почути ще вашу думку про те, чи і яке значення з погляду інтересів України має наша діяльність за кордоном? Друге питання стосується ідейного впливу еміґраційних організацій будь-якого типу на національні процеси в Україні.

В.: Це дуже складне питання, і я не певна, чи зможу дати вам задовільну відповідь на нього. При цій нагоді я хочу застерегтися, що я повинна була зробити на самому початку: що я не претендую на непомильність, всезнайство чи експертність. Усе, що я говорила чи ще говоритиму, базується виключно на моїх власних спостереженнях. Я могла і можу в дечому помилятися.

Коли б ви дозволили мені відповісти на це питання телеграфічним стилем, то відповідь була б така: 1. Наша культурна, наукова й громадська праця має велике позитивне значення для України. Наша політична діяльність робить для української справи в Україні більше зла, ніж добра. 2. На національні процеси в Україні еміґраційні політичні орґанізації не мають ніякого впливу.

Така є дійсність, і, мені здається, що чим скорше ми відкриємо очі на неї, тим краще для нас усіх.

П.: На якій підставі ви робите свої твердження? Могли б ви трохи докладніше зупинитися на цьому питанні?

В.: З розмов я досить виразно відчула, що люди, яких хвилює національне питання, хотіли б, щоб ми, перш за все, приземлилися, почали реальніше думати; щоб ми навели порядок у своєму національному й політичному житті, а тоді вже бралися за роботу, яка, на їхню думку, лежить у нас облогом. Ця робота — це популяризація імени свого народу й України шляхом перекладів, видавання високоякісних українських публікацій, наукових праць, студій на різні теми, а серйозних суспільно - політичних студій зокрема. Це наші першочергові завдання, з якими ми, на їхню думку, дуже погано справляємося, не зважаючи на те, що у нас є всі передумови для виконання цих завдань.

Отже, як бачите, наша політична діяльність за кордоном не те, що не має значення, а й критикувалася особами, з якими мені доводилося на цю тему говорити в Україні. Щождо ідейного впливу наших політичних організацій на національні процеси в Україні, то, знаючи наш ідейний баґаж, з яким ми хочемо пробратися в Україну, і спостерігаючи зацікавлення та прагнення національно-ідейних людей в Україні, їхній інтелектуальний рівень, глибоке знання ділянок, з якими вони професійно пов'язані, то ледве чи можна було б говорити про якісь серйозні ідейні впливи. Врешті, для цього вистачить познайомитися тут з захалявною літературою, щоб побачити, на яких різних полюсах ми хотіли б дискутувати. Найгірше наше недотягнення це те, що сучасну Україну ми знаємо дуже мало, я б сказала „периферійно".

Щождо твердження деяких наших політичних організацій, що там посилюється рух їхніх послідовників, то мені воно видається ілюзорним. Якщо там і наростає якийсь національний рух, то з еміґрацією він не має нічого спільного. Навпаки, І. Дзюба виразно каже в своєму „Інтернаціоналізмі...", що не тільки тепер, а й „завжди більшості української інтеліґенції був чужий вузький націоналізм..." До речі, знаючи трохи тамтешні обставини, можу сказати, що саме наголошування таких зв'язків — шкідливе, бо воно допомагає фабрикувати вигадки про неіснуючі націоналістичні рухи. І. Дзюба й про це пише, алеж Дзюбу треба читати, а не тільки спекулювати ним. Він виразно каже, що „до арештів в Україні й після них із деяких офіційних уст можна було почути продиктовані злобою слова про нібито існуюче на Україні націоналістичне підпілля, кимось навіщось вигадане". Отже, замість допомогти тим новим течіям відповідно оформитися, ми допомагаємо нищити їх. Це повинні мати на увазі всі наші організації, тим більше, що мені доводилося чути в Україні буквально таке: „Там, у вас, ведеться курс на наше знищення".

Наші організації повинні знати, що між ними і сучасною Україною понад двадцять п'ять років, а то й більше, нема ніякого практичного зв'язку і що їхній розвиток та розвиток в Україні, зокрема молодого покоління, пішов зовсім різними шляхами.

Я не хочу нічого узагальнювати, я не роблю ніяких пропозицій — я просто висловлюю свій погляд. Я хотіла б підкреслити тільки одне: якщо ми не можемо сприяти тим процесам, які сьогодні кристалізуються в Україні, то, принаймні, ми не повинні активно в них втручатися. Там дуже мало людей, на плечах яких лежить отой тягар боротьби з російським шовінізмом і з мільйонами власних русотя-

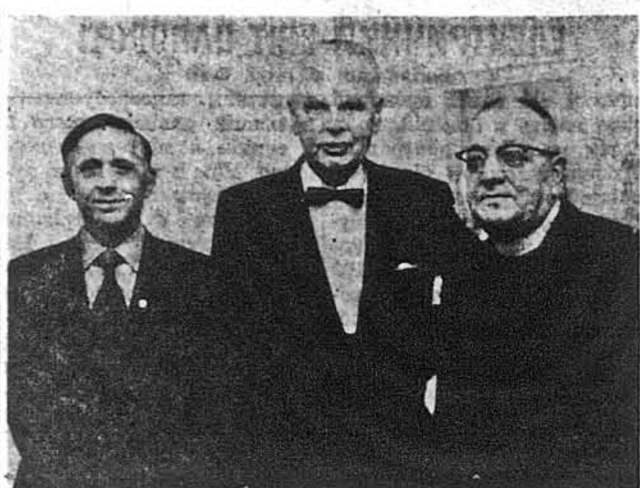
(Закінчення на стор. 3-ій)

УКРАЇНЦІ КАНАДИ ДЖАНОВІ ДІФЕНБЕЙКЕРОВІ

Вінніпеґ (А. К.) — Дня 27 вересня 1970 р. тут в Піднебній Залі готелю Марлборо відбувся привітальний вечір в пошану приятеля українців Джана Діфенбейкера. На цьому бенкеті він висловив своє ставлення до українців такими словами: „Справді, — можна справедливо твердити, що українців слід уважати за найбільш витривалих та завзятих борців за свободу".

В недавньому минулому, українська спільнота надала йому честь відкрити перший у вільному світі пам'ятник Тарасові Шевченкові у Вінніпеґу, два роки тому на Світовому Конґресі Вільних Українців подарувала йому Президія Конґресу Шевченківський Диплом Волі, а рік тому вручено йому президентом Кук Золоту Медалю і цього року у вияв найглибшої пошани передали йому статую його ж самого, виконану визначним нашим скульптором Леонідом Молодожанином-Молом.

У святковій залі зібралося близько 600 осіб. Поруч Джана Діфенбейкера та його дружини сиділи: президент КУК — о. д-р В. Кушнір, Єпископ УГПЦ — Борис, посадник міста — Ст. Дзюба, фед. посол — М. Смеречанський, представник прем'єра — Шраєр, посол — Г. Шафранський, мистець — Л. Молодожанин та представники наших культурно-освітніх і молодечих організацій. Гостями вечора були голова Відділу УККА з Норт Дакоти д-р А. Жуковський з дружиною, посол і делеґат в ОН і НАТО — д-р Іван Кучерепа. Крім, них було багато наших відомих громадян: священиків, послів і міських радних. Український Народний Союз репрезентував голова Головної Контрольної Комісії мґр. Іван Геврик.

Під час бенкету на пошану Дж. Діфенбейкера. Зліва: Іван Геврик, кол. прем'єр Канади Джан Діфенбейкер і о. прелат д-р Василь Кушнір.

Вечором проводив колишній посол д-р И. Слоґан, поблагословив — єпископ Борис. Після тосту королевій і по вечері слідували промови і привіти: посла М. Смеречанського, посла Г. Шафранського, посадника Степана Дзюби і редактора Івана Сирника. Наспіли телеграми від єпископа Андрія, колишнього міністра праці М. Стара та зокрема від усіх Відділів КУК, УНО, Стрілецької Громади, ЛВУ, СУМ та інших наших організацій усієї Канади.

Мистецьку програму вечора виповнили виступи Октету „Перепелички", який при супроводі пані Башук на піяно відспівав п'ять пісень, та трійки малих танцюристів п. М. Лехова, що запрезентувала типовий український танок.

З черги слідувала промова о. д-ра В. Кушніра і вручення скульптури Л. Молодожанина у виді постаті Джана Діфенбейкера д-ром С. Кальбою.

У вияві щирої симпатії та пошани Джанові Діфенбейкерові та його дружині всі стали з місць і відспівали „Многая Літа".

Свою промову Джан Діфенбейкер почав українським: „Добрий вечір" і згодом спинився в ній довше на своєму давньому бажанні побачити Україну і зокрема Київ та на своїх враженнях з відвидин в Україні і характерних, аж прикрих, його розмовах з „суверенними" „прем'єром і міністром закордонних справ України", які вміли навіть перед такого формату гостем, як Дж. Діфенбейкер, тільки кидати слиною на „заокеанських покидьків" та боронити свої ролі форналів Москви. У зв'язку з цим Гість зробив цілий ряд своїх досадних заввaг на тему „Щастя" та „Волі" в Україні й у всьому СССР та закінчив свої виводи цілим рядом критичних закидів в бік Об'єднаних Націй за їхню бездіяльність у справі України й 120 мільйонів інших поневолених Москвою народів, поставивши при цьому теж низку прикрих запитів до представництва Канади та ОН та піддаючи конкретні пропозиції, як цій недомозі Об'єднаних Націй зарадити.

Промову д-ра Діфенбейкера присутні прийняли бурхливими оплесками і п. А. Яримович коротко та річево подякував йому за його слова. Після цього голова Комітету Українок Канади пані Люба Чайківська передала від українського жіноцтва пані Діфенбейкер гарну різьблену касетку.

Молитвою о. д-ра Кушніра закінчено цей незабутній вечір.

Виставка акварель Гуцалюка

(Г. С.) Олійні картини Гуцалюка і більше відомі любителям його творчости, і їхнє місце й вартість визначені точніше малярською критикою. Для потвердження наведемо тільки три голоси з різних років, даючи також таким чином коротку історичну перспективу його прямувань.

(Оноре Адам в „Лєтр Франсез", 1963 р.) „Важко було б клясифікувати Гуцалюка, маляря - візіонера, між сюрреалістами. Однак його малярство, на перший погляд зовсім фіґуративне, має містерійний чар; воно незвичайне, протизаконне, — в концепції, в кольорах та в композиційному заложенні зокрема. Такі твори, як „Місто на воді", „Порт", „Передмістя", — найцікавіші на виставці, вражають великою майстерністю та впорядкованістю. Це малярство з незаперечною ориґінальністю і сповнене мовчазною красою".

(Сен - Евремонд в „Франс Амерік", 1966 р.) „Маляр, якому властиве вміння передачі настрою, Гуцалюк, укладає европейські краєвиди з майстерністю, що, не впадають в солодкий сантимент, дає враження квітучости".

(Джон Гесс Майкел в „Амерікен Артіст", 1970 р.) „Гуцалюкові акварелі викликають настрій відпруження та вдоволення. Малюючи акварелею, його процедура різниться від олійного малярства ще й тим, що він малює акварелі безпосередньо з природи. Його акварельна техніка зовсім інша від законів конвенційного академічного підходу до акварельного малярства, все ж таки висліди є більш як переконливі".

Ця остання цитата є чи не першою спробою оцінки акварель Гуцалюка. Звичайно, що такі компоненти чи якості, як злагода, гармонійність, погідність стосуються і до акварель, і до олійних праць Гуцалюка. Це, мабуть є основною властивістю творчої особистости Гуцалюка. Цікавішим тут є натяк на відмінність Гуцалюкової акварельної техніки від загально прийнятих норм. Іншими словами, його акварелі не є „акварельні". Їм не притаманна, ані пастелевість (з якою ми нормально асоціюємо акварельні праці), ані ніжність, ані віртуозність в переходах від кольору до кольору. Його акварелі радше „олійні", іншими словами, Гуцалюк вживає акварелю олійно, в нього є різкі, навіть драматичні переходи від кольору до кольору, є напруженість чи емоційність (часами навіть більша, як у його олійних працях). І висліди, без сумніву, переконливі. Всі ці уваги стосовні до давніших Гуцалюкових праць; чи ці самі властивості будуть і в його найновіших працях, чи будуть вони поглиблені або змінені, чи врешті Гуцалюк наблизиться до т. зв. „акварельних норм", — любителі його творчости побачать на виставці „Тридцять акварель", яка відкривається вже цієї неділі 25-го жовтня, 1970 р. в ґалерії Ірени Стецуре (25 Централ Парк Вест).

УЧНІ РОЗКАЖУТЬ ПРО СВОЮ ПОЇЗДКУ ПО УКРАЇНІ

Бронкс, Н. Й. — У рямцях праці 82-го Відділу СУА під керівництвом п-і Савчак, у неділю 25 жовтня відбудеться Товариська Зустріч Молоді, на яку запрошують всіх зацікавлених. На зустрічі, крім вокально-музичної частини, учні Школи Українознавства на Бронксі поділяться своїми враженнями з мандрівки по Україні та кількох країнах Зах. Европи. Бажаючі зможуть там же придбати видання ОПЛДМ для дітей і молоді. Зустріч відбудеться в церковній залі, о 3-й по полудні, при 1745 Вашинґтон евню на Бронксі.

Загальні Збори Української Рідної Школи в Ню Гейвені

Ню Гейвен (МЯ) — В неділю 27 вересня ц. р. відбулися тут у власному приміщенні Загальні Збори Української Рідної Школи ім. Митрополита Андрея Шептицького в Ню Гейвені. Зборами проводила президія: д-р Михайло Снігурович — предсідник, Петро Слюсаренко — секретар. По вислуханні звітів і по короткій дискусії над звітами, уділено абсолюторію уступаючій управі і вибрано нову в такому складі: Петро Слюсаренко — голова, Степан Фіґоль — заступник голови, пані Оксана Шумило — секретар, Теодор Романюк — скарбник, дир. Теодор Федорович і пані Омеляна Іванів — імпрезові референти, пані Ірена Гладка, Осип Кузьо, Роман Попель і Володимир Карнаух — члени управи. Контрольна Комісія: Іван Заковоротний—голова, Григорій Гіна і Артем Стадник — члени.

Навчання в школі відбуваються кожного дня у вечірніх годинах. Директором школи є Любов Данилович. У вищих клясах навчає д-р Михайло Снігурович. В звітному році навчалося в одинадцяти клясах 49 дітей. Троє учнів Валя Слюсаренко, Оля Слюсаренко і Роман Лисяк склали іспит зрілости. Предсідником письмових іспитів був проф. Іван Голембіовський, усних — представник Шкільної Ради профес. Степан Стецик.

В УКРАЇНІ Й ПРО УКРАЇНУ

((Продовження зі стор. 2-ої)

пів, які добровільно покидають свою націю, і буде не тільки безвідповідальним, а й злочинним спричинятися ліквідації цих людей.

П.: Скажіть, як ви почували себе в Україні, на землі свого дитинства?

В.: Якби не російська мова, то я почувала б себе так, як кожна людина повинна почувати себе на рідній землі. Проте ,не зважаючи навіть на це, я зустрілася з рідною землею так, ніби й ніколи не залишала її. Я їхала сама, без групи і з виразним наставленням: бути часткою народу, а не чужинкою на рідній землі. Таке наставлення в значній мірі причинилося до успіхів моєї подорожі. У мене не було страху, як в інших туристів. Я не відчувала, що за мною десь хтось стежить — це мене мало цікавило. Апарати для підслухування, якщо вони й були в моїй кімнаті (а про це я не знаю), теж не цікавили мене. Я їхала не для того, щоб бути спаралізованою від страху, а для того, щоб відкритими очима подивитися на все те, що мене завжди хвилювало.

(Кінець).

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що по тяжкій і довгій недузі, у вівторок, 20-го жовтня 1970 року з Волі Всевишнього відійшов у Вічність на 52-му році життя наш Найдорожчий

МУЖ, ТАТО, БРАТ, ШВАГЕР і ЗЯТЬ

бл. п.

МИХАЙЛО ДИКИЙ

народжений в Дибкові, Західня Україна.

ПАНАХИДИ відбудуться в четвер і п'ятницю, 22 і 23 жовтня о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Mullaney Funeral Home: 85-66 — 115th Street, Річмонд Гілл, Н. Й.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 24-го жовтня 1970 року о год. 8:30 ранку з того ж похоронного заведення до церкви Св. Покрови в Озон Парку, Н. Й., при 87-ій вул. і 97-ій Аве., а відтак на Український Православний Цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку:
АЛЛА — дружина
ПЕТРУСЬ і ЮРЧИК — сини
ІВАН — брат з Родиною
ЮЛІЯ ГОЛОВАТА — шваґрова з Дітьми
МАРІЯ БІЛОВА — теща
Ближча і дальша Родина в Америці і Европі

Замість квітів на свіжу могилу, Родина просить складати пожертви на видання Енциклопедії Українознавства.

о. СТЕПАН ГРИНЕВЕЦЬКИЙ

кол. душпастир і катехит у Ярославі (1932-45)

проживши 76 літ, відійшов до Творця 16 липня 1970 р. в Любелі, повіт Жовква на Львівщині і там похований.

Покійний був воїном Христа і свого Народу — і їм за всяких умовин і злиднів остав вірним до смерти.

Про молитви за упокій Праведника, кол. діяча нашого Засяння — просить

ОБ'ЄДНАННЯ ЯРОСЛАВЩИНИ і ОКРАЇНИ ЗАСЯННЯ

4176 Spring Crest, Cleveland, Ohio 44144

Вшануймо працю Покійного датками на Збірник Засяння

В 40 ДЕНЬ ВІДХОДУ НА ВІЧНИЙ СПОЧИНОК
Дорогої ДРУЖИНИ, Незаступимої МАМИ і СЕСТРИ

бл. п.

ІРИНИ ГНАТІВ

що упокоїлась в Бозі дня 9-го вересня 1970 року відправиться

СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

в церкві СВ. ІВ. ХРЕСТИТЕЛЯ в НЮАРКУ
при Сенфорд евеню
в суботу, 24-го жовтня 1970 року
о год. 9-ій ранку

Родину, Приятелів і Знайомих запрошує
чоловік — ВАСИЛЬКО
сини: ЮРІЙ і РОМАН
брат — ОЛЕСЬ
Сестри в Україні і Канаді

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. інж. ЛЮБОМИРА САВОЙКИ
на „Церкву в Потребі" у Римі
складають 40,00 долярів:

Євгенія і Леся Храпливі	10.00 дол.
Меланія і Маруся Кривокульські	10.00 дол.
Надія і інж. Володимир Онишкевич	10.00 дол.
Люба і Іван Мосевич	10.00 дол.

ВПІ. Родині Покійного складаємо щире співчуття.

Замість квітів на могилу нашого Дорогого Кузина
бл. п. д-ра ЮРІЯ БІЛЕЦЬКОГО
складаємо 30.00 долярів
на Фонд „Церква в Потребі".
Ірина і Христина ГАШИНСЬКІ з Рідними
Марія СТЕЦЬ з Рідними

Нелсон Ґрос виступить на вічі в Ірвінґтоні, Н. Дж.

Ірвінґтон (І. Г.) — Старанням Об'єднання Українсько-Американських Республіканських Клюбів стейту Ню Джерзі відбудеться віче в суботу, 24-го жовтня 1970 р. в год. 7-ій вечора в залі УН-Дому в Ірвінґтоні.

На вічі виступить республіканський кандидат на сенатора ЗСА Нелсон Ґрос, якого президент Ніксон, заступник президента Егню і губернатор стейту Ню Джерзі високо оцінюють і всеціло підтримують.

Нелсон Ґрос із своєю дружиною був гостем 11-го листопада 1970 р. в українській громаді міста Ірвінґтону, на імпрезі Союзу Українок, 28-го Відділу. Зібраним представив його Андрій Кейбіда, голова Українсько-Американського Республіканського Клюбу повіту Есекс. Нелсон Ґрос у своєму виступі між іншим заявив, що він активно буде змагатися за переведення в Сенаті резолюції ч. 455, яка зобов'язуватиме Президента ЗСА щорічно проголошувати дату 22-го січня Днем Незалежности України.

Кандидат від Республіканської Партії на сенатора ЗСА не тільки сам підтримує згадану резолюцію, але він вислав листа до президента Ніксона з проханням вплинути на членів Конґресу і Сенату, щоб вони негайно її схвалили.

Ґрос у листі до УАРКлюбу повіту Ессекс пише: „На мою думку, Конґрес ЗСА повинен зробити все, що у його силі, щоб дати підтримку українському народові у його боротьбі з російською домінацією. Совєтський Союз є ще більшим імперіялістом, як колись була царська Росія. Америка повинна не тільки гостро протиставитися такому імперіялізмові, але сприяти поневоленим народам східньої Европи у їх стремлінні до волі і незалежности".

У суботу будемо мати нагоду зустрінути цього молодого та енерґійного політичного діяча, який, віримо, що 3-го листопада стане Сенатором ЗСА.

Перед З'їздом Бережанців

Ню Йорк. — Незадовго, бо вже в суботу — 24 жовтня ц.р. — колишні мешканці міста Бережан і його повіту стрінуться в Ню Йорку на Другому З'їзді Бережанців, що його скликає і підготовляє Комітет Бережанщини. Цей З'їзд почнеться о годині 9-ій рано Службою Божою в церкві св. Юра в намірені його учасників, після чого буде відправлена панахида за спокій душ померлих земляків. Потім відбудеться в українському Народному Домі при 140-42 Друга Евню в Ню Йорку реєстрація всіх учасників З'їзду і гостей та ділова частина З'їзду, на якому його учасники заслухають звітів з діяльности членів управи Комітету, редактора книги: „Бережанська Земля" й голови контрольної комісії, полагодять справу зміни назви комітету, уділять абсолюторію уступаючим членам управи комітету та виберуть нових членів управи, контрольної комісії й Товариського Суду. Атракцією буде монументальна, пропам'ятна книга: „Бережанська Земля", на яку так довго й нетерпеливо чекали наші Земляки. Цю вартісну книжку одержать в часі З'їзду всі наші Земляки, які зложили свої датки на її видання.

Після закінчення ділової частини нашого З'їзду відбудеться в цій же залі українського Народного Дому Бенкет для учасників З'їзду й запрошених гостей, на якому виступить відомий чоловічий квартет „Каравана" під мистецьким проводом нашого Земляка інж. Богдана Бемка.

З'їзд закінчиться великою забавою з танцями, да яких гратиме популярна оркестра „Амор" з Ню Йорку.

Дорогі Земляки-Бережанці! Приїжджайте на свій З'їзд! На ньому будете мати нагоду й змогу зустрінутись із своїми сусідами знайомими й приятелями, яких ви вже довгі літа не бачили. Тому, до побачення на З'їзді!

М. К-р х

МОЛОДЬ І БАНДУРА

Відомий український бандурист-баритон, проф. Роман Левицький, виступив 9 жовтня ц. р. в Літературно-мистецькому Клюбі в Ню Йорку з низкою пісень, що їх проспівав при звуках бандури, та з розповіддю, як він сам захопився був тим інструментом замолоду й вивчив його і чому треба намовляти нашу молодь, щоб знайомилася з бандурою. проф. Левицький оповів, як він зустрів раз на „Союзівці" одну нашу панночку, що грала на гітарі й співала українських пісень: наші юнаки й дівчата в Америці переймають від своїх американських колег гру на гітарі, дармащо бандура — рідна й цікавіша. Українська молодь в Канаді в більшій мірі цікавиться бандурою. Проф. Р. Левицький писав уже у „Свободі" про потребу навчання гри на бандурі на курсах українознавства. — Численна публіка була захоплена виступом проф. Р. Левицького. На тому вечорі режисер Степан Крижанівський перечитав один веселий фейлетон Івана Керницького.

В РИМІ ПОЧАЛАСЯ ВІДНОВА ЦЕРКВИ СВЯТИХ СЕРГІЯ І ВАКХА

(Закінчення зі стор. 1-ої)

кого митр. Рафаїла Корсака, румунського єпископа Кляйна, адміністратора Греко-католицької Церкви в Румунії, яка свого часу належала до зв'язку з Галицькою Митрополією, і інших, часто забутих, церковних постатей.

Довший час находився при церкві монастир Отців Василіян. Від них відкупили ввесь будівельний об'єкт разом із церквою Отці Єзуїти, перепродавши його по кількох роках світській компанії. Після всіх цих дуже прикрих перипетій ця історична й культурна церковна пам'ятка знову вернулася до своїх законних власників. Правда, у зв'язку з усіма цими прикрими переходами, церква в середині багато потерпіла. Її, як і будівлі, треба відновляти. Ремонтні роботи зараз проводяться, і треба сподіватися, що внедовзі, після закінчення робіт, увесь цей будівельний об'єкт із церков, буде відданий в користування українських вірних і служитиме згідно із своїм традиційним призначенням Українській Церкві.

В Україні продовжується вандальське нищення культурних пам'яток

(Закінчення зі стор. 1ої)

писанки (про що писала „Комсомольська Правда"). Вони ж за 25 рублів по ночах добивають останні хрести на перехрестях доріг Західної України, хрести Волі, поставлені на пам'ятку знесення кріпацтва... За зрізаний хрест платять 25 рублів. Все таки Юдине ремесло девалюється... Колись було платили 30 срібняків...

Церкву боронять люди, готові на жертви ради ідеї. Їх мало, та борців завжди було мало, зате однак вони творять погоду. Атеїзм користується послугами покидьків, готових за четвертину різати що бажається і кого бажається. Так, це справді боротьба світла і темряви, як це написано в атеїстичних брошурках. Та де є світло, а де темрява?..

Навіть у народів, яких доля укладалась щасливіше за нашу, небагато таких чистих джерел, бастіонів... Їх дбайливо стережуть і зберігають, адже це їхня скарбниця і водночас школа. По теперішній Україні можна проїхати великі просторні, де найдавнішим архітектурним пам'ятником являється чайна 1948 р. народження, обмазана з усіх боків сірим цементом...

Самопізнання нації без культурних центрів не можливе... За крадіж у святих місцях завжди каралось дуже суворо. А українці покищо дозволяють кому завгодно розволікати національні реліквії зі своєї Мекки..."

Передвиборчий пікнік в Денвер, Колорадо

В Денвері відбувся вже третій з черги передвиборчий пікнік, уряджуваний місцевим Українським Республіканським Клюбом. Ціллю тих пікніків — познайомити наших громадян із кандидатами до конґресу і стейтових леґіслятур. Наші пікніки стали дуже популярні серед американців і тому затіснилися зв'язки із американськими партійними колами.

Також і цього року відвідали нас різні чільні американські діячі. Перший з'явився конґресмен із другого дистрикту Дан Боцман, наш приятель, який вніс резолюцію у Вашинґтоні в справі переслідувань в Україні. Потім прийшов губернатор Колорадо Джан Лов. Він завжди ставиться до нас прихильно та з особливою увагою. Взяли участь у нашому пікніку також стейтовий секретар Енді Ендерсон, керівники стейтової Республіканського комітету та інші кандидати до стейтового сенату, леґіслятури, та шкільних установ. Також відвідав нас відомий нам дистриктовий суддя Майк МекКівет — тепер кандидат на конґресмена.

Майк МекКівет

М. К.

ЗАПОБІГАННЯ ПЕРЕД МОСКВОЮ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

цінки можливостей відпруження з СССР.

Лише майбутнє покаже, Лише майбутнє покаже, як перешні домовлення през. Помпіду з правителями Кремлю. Проте, вже тепер не бракує голосів західньоевропейської преси, які стверджують, що Москві не пощастило досягти від Помпіду всього того, чого вона хотіла, і що нинішній французький президент трохи послабив ту атмосферу французько-совєтської „приязни", яка існувала за де Ґолля. Доказами цього вважається та обставина, що Помпіду відмовився від нового, бажаного Москві, договору „приязни" з СССР, що він підкреслював наприкінці своєї візити пов'язаність Франції з Західньою Европою і взагалі з її західніми союзниками та ствердив, що домовлення про „консультації і контакти" не є ні проти кого спрямовані.

Дехто схильний вбачати у подорожі Помпіду та його дуже приязних розмовах з совєтським проводом (але лише розмовах) своєрідну демонстрацію і перестерогу, звернуті насамперед на адресу Західної Німеччини, а може й Америки. Західньої Німеччини — щоб вона не занадто анґажувалася в співпрацю з Москвою. Америки — щоб вона більше консультувалася із своїми „західньо-европейськими союзниками", устійнюючи політичну лінію супроти Сходу. Щождо висловлювань Помпіду в справі совєтсько-китайських відносин, то тут треба звернути увагу на одну цікаву подробицю: саме в той час, як Помпіду подорожував по СССР, у червоному Китаї перебував колишній прем'єр-міністер Кув де Мюрвіль, відбуваючи розмови з китайськими політиками, включно з тамошнім прем'єр-міністром. Відомо, що Кув де Мюрвіль і тепер відіграє важливу ролю у французькій політиці...

Так чи інакше, але з нинішньої ситуації можна витягти один дуже поважний висновок: у політиці західнього світу немає єдности, а це її дуже слабе місце. Москва з цього користається і намагається, щоб такої ж ситуації не було в комуністичному світі — хоч би цього й треба досягати брутальною силою. Один невиличкий епізод вказує на те, що Москва поволі ламає спротив Румунії: після довгого часу румунські військові частини брали участь у широкозакросних маневрах на території Східньої Німеччини. Чи не прийшли румунські політики до того висновку, що їм треба брати приклад з держав західнього світу і теж шукати „відпруження" з Москвою?..

Ще одну річ варто відмітити. Всякі договори, домовлення і бучні прийняття, що їх Кремль влаштовує для різних достойників із Заходу, не можуть не впливати пригноблююче на героїчних учасників зростаючого руху спротиву серед українського і всіх інших народів СССР. Народи Совєтського Союзу прагнуть знести диктаторський режим поневолення, а деякі кола на Заході плекають ілюзію можливости порозуміння з цим режимом....

ЕЛЕКТРИЧНИЙ КВІТ ПАПОРОТІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

тиме в тій самій пропорції (або навіть в більшій, коли взяти до уваги центральне охолоджування в більшості нових домів), тоді й силова посмність електрівень мусить збільшитися і дорівнюватиме в році 1990-му 1,100 мільйонам кіловатів, а в році 2000-му — 2,300 мільйонам кіловатів.

Фантастичний зріст електричної потужности електрівень буде зв'язаний з фантастичним запотребуванням пального, припаси якого в в земній корині на вичерпанні. Маю тут на думці вугілля, нафту та газ, що їх вживається в електрівнях для продукції пари. На жаль, більшість людей, навіть в и с о коосвічених, не здає собі справи з тієї трагічної дилеми, домагаючися заборони будови атомових електрівень, що є під теперішню пору, може, єдиною розв'язкою в забезпеченні електричним струмом нашого і наступних поколінь.

На основі обчислень фахівців уран в найближчому 10-річчі виелемінує 70% вугілля в усіх термічних електрівнях. Про важливість атомового погону свідчить те, що 1 тонна окису урану заступає 17,600 тонн вугілля вжитого в теперішніх, відносно мало економічних атомових реакторах. Тому поступовий перехід електричного промислу на атомовий погін дає запоруку, що електричний „квіт папороті" ще довго буде цвісти та збагачувати людство дешевою силою модерних, електричних невільників.

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ІВАН БАЩИК, член УНС — Відд. 77 Т-ва І. Франка в Порквілі, Огайо, помер 7. 2. 1970 р. на 87 р. ж. Став чл. УНС в 1923 р. Полишив у смутку сина і доньку. Похорон відбувся 7. 4. 1970 р. на цвинтарі св. Марії в Martins Ferry, Ohio.
Вічна Йому Пам'ять!
П. Федаш, секр.

СОФІЯ ВЕНГРИНОВИЧ, довголітня членка УНС 59 Відділ Т-ва Укр. Січ в Бриджпорт, Конн., померла 28-го серпня 1970 р. на 78 р. ж. Нар. в с. Бахів, пов. Перемишль, Україна і стала чл. УНС в 1916 р. Полишила в смутку мужа Володимира, сина Михайла і доньку Марію, зятя, невістку, 2 внуків і 2 правнуків. Похорон відбувся 31 серпня 1970 р. на цвинтарі св. Івана в Стратфорд, Конн.
Вічна Їй Пам'ять!
М. Галькевич, секр.

ВАСИЛЬ ВЕЛИТОК, член УНС 59 Відд. Т-ва Укр. Січ в Бріджпорт, Конн., помер 5 серпня 1970 р. Нар в Копичинцях, пов. Гусятин, Україна, і став членом УНС в 1923 р. Полишив у смутку дружину Марію, та 5 дітей: Павла, Теклю, Павлину, Анну, Марґарету, 14 внуків та 27 правнуків. Похорон відбувся 10 серпня 1970 р. на цвинтарі св. Івана в Стратфорді, Конн.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Галькевич, секр.

ІЛЛЯ БУЛА, член УНС 127 Відд. Б-ва св. о. Миколая в Бофало, Н. Й., помер 13-го жовтня 1970 р. на 78 р. ж. Став членом УНС в 1933 р. Полишив у смутку дружину Теклю, 3 доньки: Юлію, Ольгу і Марію та внуків. Похорон відбувся 17 жовтня 1970 р. на цвинтарі Кальварія в Cheektowaga, N.Y.
Вічна Йому Пам'ять!
Марія Гараус, секр.

ДАВИД БАРНА, член УНСоюзу Відд. 235 Б-ва св. Михаїла в Россфорд, Огайо, помер 2 жовтня 1970 р. на 72 р. ж. Нар. в с. Одрехові, повіт Сянік, Україна, і став чл. УНС в 1920 р. Полишив у смутку дружину Анну. Похорон відбувся 5 жовтня 1970 р. на цвинтарі Кальварія в Толідо, Огайо.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Бобер, секр.

СОФІЯ ГАМКАЛО, членка УНС Відд. 281 Т-ва Т. Шевченка в Байон, Н. Дж., померла 9. 19. 1970 року на 83 р. ж. Стала членкою УНСоюзу в 1921 р. Полишила в смутку синів: Степана і Івана, дочок: Елену і Марію. Похорон відбувся 23 вересня 1970 р. на цвинтарі Голи Крос в Арлінґтоні, Н. Дж.
Вічна Їй Пам'ять!
М. Волошин, секр.

ТАРЗАН, Ч. 6450. Замикають Наомі до видовбаної колоди

Момбай обіцює мені, Наомі, що те, що Меду задумує робити, вийде тобі на добро. Тому я погодився.

Будь близько мене, любий Тарзане! Я не можу перенести це — без тебе!

Меду забирає тепер твою жінку, Тарзане, з мого дому — для її третього ліку.

Боюся, Тарзане! Прошу, не залишай мене, прошу!